

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

C. C. Post. 33 atotink.

cejska knjižica (Dr. Purš) 3 lir
LJUBLJANA (JUG) leta 5 lir
Cestni leta 3 lire

Odg. urednik Ivan Presel

Male novice

Mali koledar.

Petek, 12. septembra: Ime Mariji-
no. — Sobota, 13.: Notburga. — Nede-
lja 14.: Povišanje sv. križa. — Ponde-
ljek, 15.: Marija 7. žalosti. — Torek, 16.:
Ljudmila. — Sreda, 17.: Lambert.
Kvartna sreda. — Četrtek, 18.: Jožef
Kupertinski. — Petek, 19.: Januarij.
Kvartni petek.

Potrebna reč.

V kratkem izide z dovoljenjem trža-
škega škofijstva molitvenik za šolsko
mladino, prirejen po vzorcu »Šolske-
ga molitvenika«. Tiska se v »Zadružni
tiskarni« v Gorici. Cena bo karmoč
nizka, da ga bodo tem lažje vsi otroci
dobili v roke. Opozorjamo na to že se-
daj zlasti č. g. duhovnike in katehete,
pa tudi stariše in vzgojitelje sploh, ena-
ko tudi trgovce. Natančnejša pojasnila
sledijo.

Same povednji.

Velika povodenj je bila v obmor-
skem mestu Solunu na Grškem in po
okolici. Voda je drla kar v potokih po
ulicah mesta, nosila seboj živino in
podirala stare bajte. Drugo poročilo o
hudih nevihtih je prišlo iz Romunije.
Vihar je poškodoval telegrafске nape-
lave in tudi eno železnico. Dvignil je
v zrak cele bajte v vasi Murfatlar v Do-
brudži. Dvanajst oseb je vzdignil s tal
in vrge v Donavo. V Konstanci je
morje divjalo, vrglo razne ladje na
breg in potopilo dve jadrnici.

Lepa svota.

Na podlagi Dawesovega načrta, ki
urejuje nemška odplačila za vojne ško-
de, bo morala Nemčija tekom enega
leta plačati Jugoslaviji 40 milijonov
zlatih mark, kar znese v papirnatih di-
narjih 800 milijonov. Denar je name-
njen za povračilo škode, ki so jo Nem-
ci med vojno delali po Srbiji.

**Jesenski izpiti in vpisovanje za šolsko
leto 1924-1925. na slovenskem nižjem
tečaju kr. tehničnega zavoda v Vidmu.**

Izpiti. Sprejemni izpiti za prvi razred
ter ponavljalni izpiti (dosedanjih učen-
cev) in sposobnostni izpiti (privatistov)
za ostale razrede se prične 1. oktobra
in se zaključijo 15. oktobra. Prošnje za
sprejemne izpite in prošnje privatistov,
ki se niso vložile v postavnem roku do
15. junija t. l., se sprejemajo naknadno,
a navede naj se vzrok zakasnitve; na-
pišejo se na kolkovan papir za 2 L.
Prošnji za sprejemni izpit se priloži
krstni list in izkaz o istovetnosti. Pri-
vatisti priložijo: krstni list, zadnje
šolsko izpričevalo, izkaz o istovetnosti,
izkaz o bivališču učenčeve družine, po-
droben seznam predelane učne snovi,
poštni odrezek kot potrdilo, da se je
izpitna pristojbina 50 L. plačala na »R.
Ufficio del Registro di Udine«, in
potrdilo o vpisu k telovadbi pri
»E.N.E.F. — Foro Bonaparte 20 A —
Milano« (pristojbina 30 L.).

Vpisovanje se prične 21. t. m. in se
zaključijo 15. oktobra. Nato se začne
redni pouk. Kdor se nanovo vpiše, vloži
na ravnateljstvo prošnjo za vpis na
kolkovanem papirju za 2 L. in priloži:
krstni list, izpričevalo o cepljenju po
8. letu, šolsko izpričevalo ali potrdilo
o prestopu iz prejšnjih izpiti, izkaz o istovetnosti.
V kaki prejšnji prošnji izročeni prilogi
ni treba več prilagati. — Dosedanji
učenci zavoda vložijo prošnjo za vpis
ne nekolokovanem papirju in brez
prilog.

Vsako prošnjo mora podpisati učen-
čev oče ali njegov postavni namestnik.

Žena zaveznica razbojnikov

Namesto nekdanjih hajdukov stra-
šijo sedaj po Balkanu »kačaki«. Kačaki
so mohamedanski Arnavti ali ški-
petari, ki imajo krvave račune s Srbi,
klatijo po samotah in se zbirajo v ro-
parske čete. Časopisi iz Beograda poro-
čajo o nekem zelo zapletenem slučaju
arnavtskega maščevanja.

V okolici Pristine stoji vas Mramor.
Tam je bival bogat posestnik Isa Paflije-
vič. Nekega dne je šel s svojim bratran-
cem v gozd iskat izgubljeno tele. V
gozdu so ga napadli kačaki, katere je
vodil Džema Elerovič. Kačaki so na
mestu ubili Iso Paflijeviča, njegovega
bratranca pa se niso dotaknili. Ta je
bežal domov in povedal Isovi ženi, da
je njen mož ubit. Žena pa ni padla v
omedlevico, ampak se je nasmejala. To
je vzbudilo sum in kmalu je prišla na
dan skrivnostna zadeva.

Smrt Ise Paflijeviča je bila davno
prej sklenjena od revolucionarnega so-
dišča in sodbo je baje podpisal sam
Todor Aleksandrov, vrhovni poglavar
balkanskih razgrajčev. To smrtno ob-
sodbo so sklenili zaradi krvnega mašče-
vanja. Isa Paflijevič je bil namreč

srbski komita in je nekoč v bitki ubil
nekega kačaka Ajrula, ki je bil prija-
telj Džeme Eleroviča. Zato so kačaki
sklenili njegovo smrt. Paflijevič pa se
je skrbno varoval in mu niso mogli
zlahka do živga. Zatekli so se k po-
litiki.

Mlada Črnogorka je kdo ve kako
prišla v Mramor. Bila pa je članica
kačške bande in poslana od Eleroviča
nalašč v Mramor, da bi izvedla načrt
za maščevanje. Isa Paflijevič se je za-
gledal vanjo in jo vzel za ženo, ne da
bi vedel, da mu je smrtna sovražnica.
Vzela ga je samo zato, da bi ga lažje
privedla kačkom na strel. Ona ga je
poslala v gozd po »izgubljeno« tele, ona
se je dogovorila s kačaki za dan in
uro, ona jim je dala znamenje. Zato se
je tudi nasmejala, ko je dobila poro-
čilo, da je načrt izvršen.

Orožniki so izdajalsko ženo prijeli.
Ko je ljudstvo zvedelo za njeno pe-
klensko delo, jo je hotelo kar na mestu
pokončati. Orožniki so jo komaj iztrga-
li ljudem iz rok ter jo odpeljali v Pri-
stino v zapor.

Tržaški škof na birmovanju.

Prejeli smo z več krajev poročila o
slovesnih sprejemih novega škofa med
našim istrskim ljudstvom. Ko se je
dne 1. septembra peljal skozi Javorje
proti Pregarju, je bila vsa vas v para-
di. Dekleta iz Marijine družbe so ga
pričakovale z zastavo in ga spremljale
s petjem skozi Javorje. Birmanke so
mu potresale pot s cveticami. Po vseh
oknih so bile rože, sveče, preproge.
Škofa je ganila ta preprosta ljubezen
vernega naroda. Od škofa bi se lahko
učili razni državni dostojanstveniki,
kako si je treba pridobiti srca doma-
čega prebivalstva s priljudnostjo in do-
brohotnostjo, ki ni hlinjena, ampak
prihaja od srca in si osvaja srca: po-
tem bi bil tudi kak drugi sprejem bolj
prisrčen.

En dan dva samomora.

V Trstu se grozno širi samomor.
znamenje duševnega propadanja. V
bližini sv. Križa je legel pod vlak neki
24 letni delavec Emil Matijašič iz
Barkovelj; vlak mu je odrezal glavo.
Tudi v Rocolu se je na sličen način
končal 26 letni čevljar. Zakaj mladi
ljudje derejo v tako smrt? Ali ni
strašno samo pomisliti?

Jugoslavija in Albanija.

Med Jugoslavijo in Albanijo obstoji
že več let spor zaradi državne meje.
Ta spor nete »dobri sosedje«. Posebno
zaradi nekega samostana sv. Nauma
se niso mogli zediniti. Pravdo so pred-
ložili mednarodnemu razsodišču v
Haagu na Nizozemskem. Tam so tako
razsodili, naj samostan pride pod Al-
banijo. Pred vojno je spadal že pod
Srbijo, zato srbsko časopisje ropota in
zahteva ta ali oni celo, naj Jugoslavi-
ja izstopi iz Društva Narodov v znak
protesta. To se sicer ne bo zgodilo,
vendar se bo vlada Jugoslavije še po-
tegovala za svoje stališče.

Iz organizacije snoparjev.

Veliki zbor pod vodstvom Mussolinija
se je izrekel proti vsaki deželni avtono-
miji, ter je poudaril svoj program cen-
tralizma. Fašistovska vlada je pomno-
žila vojno zračno brodoge od 85 na 1500
letal.

Naš podlistek.

S prihodujo številko začnemo priob-
čevati daljši zelo zanimiv podlistek z
naslovom »Iz popotne torbe strica
Jaka«.

Mussolini in Marinkovič.

Časopisi pišejo, da bo vnajni minister
Jugoslavije dr. Marinkovič iz Zeneve
potoval proti domu skozi Italijo in se
sestati v Milanu ali v Benetkah z Mus-
solinijem. Imata se marsikaj pomeniti
o razmejitvi na Slovenskem, o Albaniji
in drugega več. Tudi se govori, da bo
jugoslovanski kralj Aleksander obiskal
italijanskega kralja Viktorja Emanuela
v Rimu.

Nesreča na železnici.

V noči od 8. na 9. septembra je vozil
proti mestu Pizi vlak, pri katerem so
se pokvarile zavore. Ko je prišel blizu
postaje, opazil je strojevodja zname-
nje, da je tir zaseden. Ni pa mogel pravo-
časno ustaviti in se je zaletel v dru-
gi vlak. Sunek je bil precej močan.
Med popotniki je nastal vrišč in
zmešnjava. Štirje vagoni so se pre-
vrnili. Šestnajst popotnikov je bilo ra-
njenih.

Šest prstov.

V Savljah na Gorejskem živi dojen-
ček, ki ima na vsaki nogi šest prstov.
Mali prstki so pravilno zraščeni, se-
veda če fant odraste, se bo moral čev-
ljar pri meri ozirati na vseh šest.

Atentat.

Na predsednika poljske republike so
priredili napad v Lvovu, kamor je pri-
šel otvarjat ondotni velesejm. Neki
Stanislav Steiger je virgel proti njemu
petardo, ki se pa na srečo ni razpoči-
la. Enega predsednika so na Poljskem
že ubili, sedaj so torej hoteli že druge-
ga. Je nevarna služba biti predsednik
take republike.

Poslanec Wilfan

je imel v Bernu v Švici lep govor, v
katerem je branil pravice narodnih
manjšin. Hinavstvo svetovne politike
se kaže v tem, da so mu ploskali tudi
zastopniki vseh tistih držav, v katerih
se manjšine kruto zatirajo. V Bernu so
ploskali »Bravo, bravo«, doma pa izda-
jajo odloke, da čimprej vničijo manj-
šine.

MIHEC: Narod svoj ljubiti sme
vsakdo, le Slovenec ne.

JAKEC: Na papirju smo enaki vsi,
v delih pa drugače se godi.

Kmalu bo šola.

Znan je že vladni šolski načrt za na-
še dežele: vsako leto se poitalijanči
en razred naprej. Letos torej pride dru-
gi razred na vrsto. V drugem razredu
bo že ves pouk italijanski. Vendar je
pripušen pouk slovenskega jezika kot
učni predmet vsaj v takozvanih dodat-
nih urah. Slovenski očetje in matere!
Ne pozabite pri vpisu svojih otrok
izrečno zahtevati, da bodo obiskovali
pouk iz slovensčine. Če tega ne boste
prav izrečno zahtevali, se lahko zgodi,
da otrok ne bo užival tega prepotrebne-
ga pouka. Naš položaj je tak, da se
moramo vedno oglašati, drugače misli-
jo, da smo kar zadovoljni z vsem, kar
sami naredimo. Očetje in matere! Vedite,
da če je znanje italijanskega jezika ko-
ristno za skorjo kruha, mu je znanje
domačega jezika potrebno za rešitev
njegove duše. Z domačim jezikom
ugasnila bi mu hkrati zadnja lučka, ki
sveti človeku na poti življenja. Otroci,
narodno izdan in prodan, je prodan
hkrati v sužnost brezverstva in surove-
ga posvetnjaškega mišljenja, dušni in
telesni suženj za vedno.

Starši! Ne mislite morda, da je zna-
nje slovenskega jezika brez pomena.
Lahko bi se kdaj kesali za to. Skrbite,
da vas ne bodo morda celo vaši lastni
otroci kleli, ker morda nekoč zaradi
nezadostnega znanja slovensčine ne
bodo uživali raznih prednosti, ki jih
nudi jezikovno znanje. Zatorej dokler
je dana prilika, zahtevajte, kar gre
vašim otrokom po božjem pravu!

Goriškemu podprefektu na znanje.

Prejeli smo več dopisov nastopne
vsebine: »V Sv. Križu na Vipavskem
se čuje venomer klic: Jerkula, kje si?
Tako namreč kličejo učitelja Jerkiča,
ki je postal velik snopar in nato občin-
ski tajnik. V občinskem uradu ga
namreč ni. Dobiš ga ali po krčmah ali
na plesišču. Ako ne bo to opozorilo na
pomagalo, potem se bo poslala spome-
nica s 300 podpisi na notranjega mi-
nistra, da naj napravi pri podprefektu-
ri red«.

Dostojno upravljanje.

Mussolini je rekel tako: »Fašisti
upravljajo občine na zelo dostojno na-
čin«. Kako jih upravljajo, pri nas, to
vedo vsi občinarji, še boljše pa bodo
vedeli prihodnji občinski zastopi, ki
bodo občudovali sadove tega uprav-
ljanja.

Proti vinskemu davku.

V Siciliji so zborovali vinogradniki.
Rešolucija pravi: »Z ozirom na to, da
je cena vina strahovito padla (do pet-
deset lir za hektoliter, davek vključen),
z ozirom na to, da so ponekod kmetje
opustili vinograde, ker dohodki ne
krijejo več izdatkov, zahtevamo odpra-
vo krivičnega vinskega davka.«

Kako je s politiko

Diplomatje in ministri so se zbrali v švicarski Ženevi na zborovanje takomenovanega Društva Narodov. Na zbornem redu je zlasti razgovor o spošnem razoroženju. Za razoroženje se je zelo zavzel angleški ministrski predsednik Mac Donald. On je zagovarjal Društvo Narodov in ustanovitev posebnega razsodišča za spore med državami. Če ni razsodišča, ki bi ga bile države dolžne ubogati, potem je vsako razoroženje nemogoče. Društvo Narodov bi moralo vsako državo prisiliti, da bi sprejela razsodbo. Nadalje se je Mac Donald zavzel tudi zato, da se Nemčija in Rusija sprejmeta v Društvo. Vabil je pa tudi Ameriko.

Anglija in Francija.

Francoski ministrski predsednik Herriot je odgovarjal Angležu, da je razoroženje lepa reč, ampak predno Francija odloži orožje, mora imeti trdno garancijo, da je ne napade Nemčija. Če bi hotelo Društvo Narodov dati tako trdno garancijo, bi moralo imeti svojo vojsko, s katero bi lahko ukrotilo hudobne Nemce. O taki društveni vojski ali policiji pa je težko govoriti. Francija mora tedaj iskati svojo sigurnost ali v lastni armadi ali pa v obrambeni zvezi z drugimi močnimi državami. To pomeni: Anglija naj se slovesno zaveže s pogodbo, da bo pomagala Francozom v slučaju vojne z Nemci, če se pa neče zavezati, pa naj svojo modrost obdrži zase. Vedno tedaj sili na vrh politično nasprotje med Anglijo in Francijo in po vseh konferencah in sporazumih ga še vedno dovolj ostaja. Zato se zdi, da do splošnega razoroženja še ne pride tako kmalu.

Kaj bo iz tega?

Borba med vlado in opozicijo je dospela na vrhunec. Na eni strani Mussolini, celokupna milica, vsi kanoni, vsa letala, vse brodovje, del časopisja, vsi latifundisti-veleposestniki ter manjšina ljudstva. Na drugi strani socialisti, ljudovci, del liberalcev, del časopisja ter ogromna večina ljudstva. Kaj pa parlament? Mussolini si ga ne upa sklicati, ker bi šla vanj samo vladna večina, ki zastopa manjšino ljudstva, ne bi prišla vanj pa manjšina, ki zastopa večino ljudstva. Kaj pa Cerkev? Oficijalna Cerkev molči, ne zine. Posamezni prelati pa očitno držijo z vla-

do. To se pravi, da če pade vladni sistem, bodo udarci, ki bodo padali po podpornikih sedanje vlade, padali tudi po Cerkvi. To je neizogibno, to uči svetovna zgodovina.

Mussolini v kleščah.

Mussolini je pred kratkim vzkliknil: «Jaz hočem dati ljudstvu mir!» Ako mu hoče zares dati mir, potem pade fašizem. Pasti pa noče, torej miru ne bo, ker ne more biti. Četudi bi Mussolini hotel poskusiti, da bi uveljavil mir, pa bi vstali vroči snoparji in bi se vnela državljanska vojna.

«Mi smo brez vlade».

Veliki zgodovinar Guglielmo Ferrero je napisal te dni v rimskem dnevniku «Mondo» te-le težke besede: «Gola in strašna resnica je ta, da je fašistiška revolucija, od katere je vse pričakovalo rešitve, našo državo popolnoma polomila. Mi smo brez vlade in nobene vlade ne bomo imeli, dokler se razvijajo stvari v sedanji smeri... Vlada je ošamljena. Vlada je z odpravo parlamenta in s tlačenjem časopisja zgubila vsak stik z ljudstvom. Čim dalje se vlada tako zapira, tem bolj se podaja v objem skrajnih fašistov. To pelje gotovo do tega, da se ustava nekega dne ukine; to pa bo začetek konca enotnosti Italije. Italija bo izginila iz vrst držav».

Delovanje slovenskih poslancev.

Dr. Jožef Wilfan.

Kakor smo že omenili, je imel dr. Wilfan zelo lep govor o zaščiti manjšin v Bernu v Švici, kjer so bili zbrani zastopniki mnogih parlamentov. Nekateri listi so pisali o sreči, ki da jo je imel Wilfan s tem, da je med prvi mi govoril. V resnici pa je to bila prava smola zanj in za vse slovensko ljudstvo. Navzoči laški zastopnik je v svoji lisičji rafiniranosti pustil, da Wilfan prej govori. Ob koncu pa je prosil in dobil besedo laški zastopnik, ki je vedel, da po pravilniku ne sme prejšnji govornik (v tem slučaju Wilfan) poznejšemu odgovarjati, čeprav bi ta nakopičil sto laži. Tako se je tudi zgodilo. Lah je očitno lagal, dr. Wilfan pa je moral molčati. Tisti, ki bodo (če bomo sploh še kdaj imeli zastopnike) drugič govorili na medparlamentarnem sestanku, naj pazijo nato, da imajo opraviti z zvijačnimi nasprotniki in naj v podobnem slučaju vprašajo zadnji za besedo.

Dr. Engelbert Besednjak

je vložil na notranjega ministra interpelacijo, zakaj je podprefekt Nicolotti zabranil mašo na Kolku nad Šturijami in kdaj bo dovedla vlada podprefekta, da bo spoštoval versko svobodo.

Oba nemška poslanca sta vložila interpelacijo zastran iztirjevanja davkov. Dr. Besednjak in pa videmski poslanec Gilardon sta vložila na finančnega ministra interpelacijo, ki v bistvu to pove: 1). V novih deželah naj se iztirjavajo davki šele z letom 1921. — 2). Ustavi naj se eksekucijsko postopanje pri davkoplačevalcih, ki so zamudili plačati davke za 1921. — 3). Še enkrat naj se cenitve, tudi za že sklenjene davčne konkordate, pregledajo in naj se vrši nova cenitev z vsemi olajšavami, ki so v navadi v stari Italiji.

Dr. Besednjak in poslanec Marani sta poslala nujno brzojavko finančnemu ministru: «Ker se niso plačali zastali davki, rabijo iztirjevalnice davkov blago in najemnine. Mnogim družinam preti poguba. Prosimo nujno, da zaukažete podrejenim uradom ukinitje rubeža, da se prepreči katastrofa.»

Kralj alkohol in morski roparji.

S Francoskega se vozijo celi tovori alkoholnih pijač v Ameriko. Seveda «kontraband», ker je v Ameriki alkohol zabranjen. Iz luke v North-Sidney je tako odpeljala dne 7. junija francoska ladja polna opojne kapljice. Imela je naloženih 36.000 zabojev, v zabojih pa steklenice z likerji. Namenjena je bila v Kanado, ker se taka reč dobro proda ondodnim tihotapcem, da jo po suhem prevažajo v Združene države. Že blizu obale je majhna ladja dala znamenje, naj se ustavijo, češ da bi kapitan rad kupil kakih 50 zabojev sladkega «trošta». Ustavili so in naredili kupčijo. Kupci so nato naročili, naj se Francozi spet ustavijo na drugem določenem kraju, češ da bo še kaj kupčije. Francozi so šli v past. Ko so se približali, je vdrlo na krov kakih dvajset razbojnikov. Zvezali so mornarje, pokvarili brzojavno napravo in začeli mirno prekladati pijanski sok na svoje razbojniške čolne. Ko so delo opravili, so razvezali mornarje in se odpeljali urno proč. Francoska ladja pa se je obrnila v pristanišče Halifax in naznanila to lepo delo gospodski. En roparski čoln je policija vjela. Škoda, ki so jo razbojniki storili lastnikom, gre v milijone.

Kaj pišejo drugi časniki?

V «Novicah» beremo: «Kaj vpijete proti kapitalistom, ko je vendar jasno, da od Pule do Triglava nimamo nobenega kapitalista!» (Vsak kmet in delavec pokaže skoro v vsaki vasi ali občini sesavce ljudske krvi! Le poprašajte matere z otroci, kako se je med vojno aprovizacija delila, kam so izginjale cele zaloge, kdo si je hiše zidal. Gospoda! Pokažite seznam tistih, ki so podprli z denarjem izdajanje «Novic». Sami magnati!)

V «Delu» beremo: Pri «Novicah» gredo za Jozuo, ki je ustavil solnce. Oni dan so ukazali: Revolucija, stoj! In ruska revolucija ni šla več čez ruske meje in v Evropi je ostalo tako, kakor se «Novicam» najboljše zdi v korist kapitalistov, ki «Novicam» ukazujejo. Nato se bavi «Delo» s tržaškimi bogatini ter piše: «Da, gospoda, sami boste ostali, ker ste se od ljudstva odtrgali. Sami ste izkopali prepad v narodu, ker ste iskali svojih koristi in niste čutili, kako je ljudstvu hudo. Kaj vam mari stiska delavca, kaj vam mari trpljenje kmeta. Brama, ki ju tarejo, vas ne tarejo! Delavec se že stoletja bori za kruh, za bolniško postrežbo, za varstvo otrok in žen pred izžemanjem v fabrikah, za starostno zavarovanje, za pravico do oddiha. Vam, gospodje, je vse to demagogija, zavajanje naroda. In s kmetom ni nič boljše! Pogosto ne more ne živeti ne umreti; davki, uime, nesreče so njegov stalni delež. Naj le gara od jutra do večera, vi se ne boste zmenili za njegovo usodo. Tega narodna gospoda ni nikdar delala in tudi ne bo. Za njo nista narod ne kmet, ne delavec, za njo so narod prazne besede «slava», «moč», «veličina», in kar jih še znajo, da jih mečejo revežem v oči. A če si hoče ljudstvo samo pomagati iz neznosnega življenja, potem ga je treba pollačiti, je treba pobiti demagoge.»

Strah.

Na seji obersnoparjev je bil govor tudi o upravnih volitvah v deželne in mestne svete. Tako so rekli modraki: «Nikar ne razpisovati volitev v tem času! Vse bo volilo proti nam, kakor se je že ponekod zgodilo. Ljudstvo nas mora svobodno izvoliti. Sedaj pa tega ne more, ker ni svobodno. Svobodno pa ni, ker ga davi tisti nesrečni Matteotti. Sedaj bi vse volilo tako, kakor hoče on in to ne bi bile tedaj svobodne volitve.»

PODLISTEK

Predjamski grad.

Predjamska okolica, v hrenoviški župniji, spada med najznamenitejše kraške kraje. Dve uri od Postojne proti zahodu, severno od Šmihela, stoji skalni Predjamski grad; presnji, stari, ki je bil zidan ne daleč od sedanjega, bil je najznamenitejši izmed vseh takratnih viteških gradov na Kranjskem.

Sredi skalovitega gorovja strši strma pečina v nebo, na kateri se beli sedanji sivi grad «Lueg» ali grad «Pred Jamo»; toliko je potisnjen pod skalo v votlino, da ga stena nad streho popolnoma varuje dežja in nevihte.

Globoko pod gradom drvi deroči potok «Jamščica»; z groznim bobnenjem se izgublja v skalnato brezno. Dve uri teče pod zemljo in potem izvira pri Vipavi. Da je to istina, pripoveduje nam slavni zgodovinar Valvasor, ki omenja, da so za poskus pri potokovem ustju nasuli zaganja, ki je spet priplaval na dan pri Vipavi.

Kaj pomenijo vrata tam nad brezno-vim žrelom, kamor se v podzemlje izgublja «Jamščica»?

Idiva v duhu dalje, dragi bralec!

Po umetnem potu greva nad gorostasnim prepodom dalje. Globoko pod nama hrusči «Jamščica». Kmalu pride-

va čez mali most do malih duri. Idiva naprej, toda prej si se uzigiva vsak svojo plamenico. Korajživa dalje po vlažnih tleh kjer leži mnogo rjavega kamenja; toda mnogi kamni so lepo beli in se svetijo, kakor da bi bili iz pravcatega alabastra.

Naveličala sva se kmalu podzemeljskega življenja; globoko se odahneva, ko prideva iz teh zaduhlih prostorov zopet pod milo nebo. Pod seboj ugledava takoj na prvi pogled neznatno cerkvico, ki sva jo prezrla pri najinem prihodu. Ljudstvo pripoveduje, da spi na njenem pokopališču poslednji vitez Predjamski smrtno spanje. Cerkvico je posvetil slavni učenjak Enej Silvij iz rodbine Piccolomini, tržaški vladika, ki je znan kot poznejši papež Pij II.

Idiva sedaj proti gradu in oglejva si ga od zunaj! Ves je pod skalo, ki zeva nad njim. Na levi strani, na zidu je slikan velikanski grb z letnico 1570. Pri vhodu stoji stolp, ki je pri vsi zgradbi edini na planem — vse drugo je pod skalo. Pred njim stojita kame-niti piramidi. Med njima in med grajskimi vrati, nad katerimi je grb Kobencelj-ev, izdolben iz kararskega mramorja, nahaja se globoka grapa. Črez njo pelje leseni mostič. Nedavno je bil tu še most na veso.

Oglejva si zdaj nekoliko grajske prostore! Takoj pri vratih je ječa, ostalina

iz tistih strašnih časov, ko je bil kmet še tlačan in je redil s svojimi krvavimi žulji trdosrčnega grajsčaka. Blizu tam je v zid udolbena ječica, kamor so zapirali zločince. Tesna je, da človek komaj stoji v njej. Tu so uboge žrtve stajale ali slone morale prebiti po 24 ur, večasih tudi po več dni. V prvem nadstropju je drug zapor; pri durih ima silovite zapahne. Na drugi strani je iz žive skale izsekana strašna ječa, kjer so se, kakor pripoveduje tukajšnje ljudstvo, nasle človeške kosti. Sem so metali zločince, obsojene na smrt; tu so nesrečneži umirali od gladi in žeje. Blizu tam visi zvon, ki je nekdanj vabil k službi božji; poleg je domača kapelica. Na drugi strani gradu se pride v nekak rov po v skalo vsekanih stopnicah. Od tu pa na odprto duplino, odkoder imaš najlepši razgled čez vso dolino.

Ko o sedanjem gradu se ni bilo sledu ne tiru, nahajal se je gori višje v votlini grad, mnogo jačji, silovitejši od sedanjega — nepremagljiva prirodna trdnjava! Okrog in okrog njega je bila sama skala. V ozadju je ogromno zrelo; spodaj je zgrajen močen debel zid — v njem pa so nizka grajska vrata in dvoje oken. To je bil nekdanji grad. Kdor je hotel priti v to naravno trdnjavo, je moral plezati iz doline po lestvah črez streho sedanjega novega gradu! A ko

je bil gori, se ni mogel takoj v grad, moral je prej še prekoračiti most na veso. Namesto takratnega mostu na veso, se sedaj nahaja lesen mostiček. Nad vrati je podrti odprtina. Tu sem so padale krogle iz topov ter prebile steno, ki se je porušila ter tako usmrtila zadnjega Lueger-ja. In tu, kjer danes na sivi skali gnezdi divja golobica, tu, kjer si sedaj išče zavetja plahi netopir, bival je nekdanj siloviti jamski rod; sedaj pa ruši in gloda te tužne razvaline zob časa!

Lepote ni bilo na tem gradu. Zato lahko verjamemo, do so se nekdanji tukajšnji gospodarji bavili največ v tujini z vojevanjem, doma pa z ropanjem. Če pomislimo to, ne more nam biti žal za nekdanjimi vitezi Predjamskimi, četudi nas nekoliko pretrese smrt poslednjega moža tega rodu, znanega Erazma, ki je umrl nasilne smrti l. 1485. Izdajstvo je vselej grdo, četudi se z njim doseže ugoden uspeh. Zgodbe tega viteza Predjamskega ne bom sedaj tu pripovedoval, ker je večini naših bralcev znana.

Sedanji grad je zidan mnogo nižje od nekdanjega gradu; sezidal ga je l. 1570. Janez pl. Kobencelj. Sedanji lastnik je knez Windischgrätz, kateri pride sem, kadar lovi po teh krajih.

Pavel Šelovin.

GOSPODARSTVO

„Frodelj“

Z besedo frodelj, ki je pokvarjena iz laščine, označuje naše ljudstvo veje z zelenim listjem, ki se na jesen nasekajo in posuše, da pozimi služi nasekano listje za živinsko krmo. Posebno cenijo češnjevo listje, dalje lipovo in brestovo. Kaj treba misliti o tem ravnanju?

Sekanje «frodla» je najprej znak mizernega gospodarstva. Koder je splošno gospodarstvo in posebej živinoreja na dobrih nogah, je «frodelj» neznana reč. Za živino se uporablja druga krma in razni odpadki kmečkega gospodarstva, ki ne značijo nobene škode (n. pr. fižolovica, rese, ajdove pleve itd.). Frodelj pa ni odpadki, ampak dragocena vrednost. Da se tedaj frodelj uporablja, pomeni, da manjka ali boljše krme ali pa cenejših nadomestil.

Ali je res frodelj dragocen? Marsikateri bralec bo z glavo zmajal, češ kaj bi to: listje je listje, saj v jeseni tako samo odleti. Pa ta izgovor ne velja. Najprej zato, ker z listjem obsekaš tudi vse mladje in pustiš golo deblo, jesen pa zori samo peresa, veje pa hrani za naprej. Pregovor pravi: «Če bi bilo vse glih, bi se videlo od tukaj na Dunaj!» Torej ni «vse glih».

Čemu je listje?

Listje je drevesu to, kar živali pljuča. Drevo je živa stvar in tudi diha. Če mu tedaj obsekaš mladice z listjem, mu vzameš dihanje. V jeseni, ko se tebi zdi, da listje za letošni več potrebuje, ima listje še veliko nalogo; ono pomaga drevesu zbirati moči za prihodnjo pomlad. Če tedaj listje odrežeš, pokvariš drevesu njegovo naravno delovanje. Kadar listje res ni več potrebno, bo že samo odpadlo.

Tem večja škoda se godi drevesu, ker za frodelj odsekaš tudi vse dvajset ali triletno veje, torej tiste, ki nosijo zarodek za prihodnje leto. Naspomlad bo moralo drevo zbrati vse sile, več kot navadno, da bo moglo spet ozeleneti. Na ta način se drevo ubija in mora hirati.

Skušnja uči.

V zadnjem času je les dobil precejšnjo ceno in trgovci nakupujejo vsa kovrstna debila. Marsikateri kmet je posekal češnje ali brest ali lipo, da bi jo peljal prodat. Pa marsikateri je našel deblo otlo in še za ogenj ni bilo kaj prida. Zakaj? Vsled večnega obsekavanja je moralo drevo uporabljati vso moč, da se je obdržalo pri življenju, da je zelenelo, zato pa je hiralo naznotraj. Dobiček, ki si ga imel s frodeljem, pa težko če je bil toliko vreden, kakor bi bil denar za deblo.

Žalosten pogled.

Za popotnika je prežalosten pogled na vrste obsekanega drevja. Človeku, ki ima srce za naravo, se mu kar smilijo gola v nebo strleča debila. Tujec, ki pride skozi take kraje, si naredi v mislih neugodno sodbo o prebivalstvu, češ ali so taki reveži ali pa so brezčutni za naravno lepoto. Posebno pa je na kraških tleh vsako drevo uteha očem sredi otožne skalnate puščobe; pa je tudi hladilna senca v vročih poletnih dneh. Na premnogh senožetih goji kmet brezkoristni trn, da se opoldan vleže v njegovo senco. Ali se ne bi bolje podala češnja ali lipa ali javor. Če trn gojiš in neguješ, zakaj ne bi koristnemu drevesu prizanesel.

Kaj storiti?

1. Sekaj «frodelj» samo v skrajni sili; letos na primer bi bil greh. 2. Zimo porabi, da boš nasadil mnogo dreves. Porabi vsak prostor. 3. Izboljšaj travnike in pašnike, pa ti frodlja ne bo več treba.

Ne smukajte koruze!

Grda in škodljiva je razvada, ki vzema po nekaterih krajih precejšen obseg, da se odsekuje vršički in smuka listje koruzi, predno dozori. Mnogo se je že govorilo in dosti pisalo proti temu, a popolna odvada temu škodljivemu postopanju se vendar še ni dosegla. Ves pouk je zaman.

Kaj pravijo številke?

Že v prejšnjem stoletju je neki strokovnjak dokazal na podlagi številnih in točnih poizkusov, da povzroča odsekavanje vršičkov in smukanje listja pri koruzi brezdvomno znatno škodo poljedelcu, ker zmanjša tako nepravilno postopanje pridelek. Iz poizkusov, ki jih je ta strokovnjak vršil neoprestanoma od leta 1871. do 1883. sledi, da je osmukana koroza dala na ha (ha = hektar) o do 12.80 hl (hl = hektoliter) manj pridelka, kakor neosmukana. Razlika v manjšem pridelku je bila odvisna od letine, vremenskih pojavov in od vrste koruze.

Tudi potem so se na sestaven način vršili trajni poizkusi v tem pogledu. Eden teh je pokazal sledeče uspehe: Koroza, posejana na ha zemljišča, ki je ostala neosmukana, je dala 51.64 stotov zrnja, dočim je osmukana koroza, posejana na enakem zemljišču, dala le 38.49 stotov. Razlika torej 13.15 stotov v škodo obdelovalca. V drugem slučaju je bila škoda še večja: ha neosmukane koruze je dal 47.41 stotov, ista množina osmukane pa le 31.33 stotov, manj torej 16.08 stotov.

Smukanje tedaj ne nese.

Vsi tozadevni poizkusi pa so splošno dokazali, da je treba brez drugega opustiti vsako smukanje listja in odsekavanje vršičkov pri koruzi. Piča, ki se pridobi s tem opraviлом, ne odtehta niti zdaleka škode, ki jo povzroči manjši pridelek. Četudi bi se, recimo, nabralo na ta način 30 stotov piče na ha zemljišča, znaša škoda še vedno najmanj 300 do 400 L. pri ha po današnjih tržnih cenah.

(Iz «Gosp. Vestnika».)

Kakšna hiša najbolje vzdrži potres.

Mislili so prej, kolikor lažje so hiše, tembolj varne so v slučaju potresa. A vedeli smo že po potresu v San Franciscu 1906, da so se najbolj obnesle hiše iz železobetona. Traverze so se sicer malo skrivile, a držale so in hiša ni padla skupaj. Japonski potres je to potrdil, samo da lahko rečemo, da se je izkazalo jeklo poleg železobetona. Včasih so mislili, da so lahke japonske hišice najboljše varnost v slučaju potresa. Saj so tudi, a tudi vnamejo se lahko; in največjo nesrečo in škodo je povzročil pri zadnjem potresu ravno požar. — Zagrabil je lesene hišice in se širil z grozno hitrostjo. Velika stavbna ameriška tvrdka, ki je bila postavila na Japonskem več modernih poslopij, jih je dala takoj po potresu pregledati. In videli so, da se od velikih jeklenih nosilcev niti eden ni trajno skrivil. Kakšen velikanski je bil pritisk od strani, se vidi na zidovju, vzdignem med nosilce. Velike razpoke ima, navpično na smer pritiska. Tresenje tal je povzročilo v zidovju diagonalne razpoke. Kako močni so bili sunki, se vidi iz tega, da so velike nihalne ure, viseče na šestdeset do sedemdeset centimetrov dolgi vrvi, butale v strop in se zdrobile. Jekleni nosilci so bili tudi še dosti prožni, da so po vsaki spremembi takoj zopet dobili svojo prejšnjo obliko. Primerjajoč razne snovi, iz katerih so hiše zgrajene, pridemo do zaključka, da sta jeklo in železobetonske stavbe v pokrajinah potresa še najbolj pripravne. Po tem načelu zidajo sedaj na Japonskem.

Koliko lesa izvažajo Jugoslavijski. — V juliju tega leta je izvozila stavbenega lesa za 170 milijonov dinarjev. Od tega je kupila največ Italija, namreč za 134 milijonov dinarjev; na Mažarsko ga je šlo za 9 milijonov, na Francosko pa za 7 milijonov. Nekaj se ga je prodalo tudi v druge države. Drv pa kupujejo Mažari več kakor Italijani.

Veleselj v Pragi. — Od 21. do 28. septembra bo letni veleselj v Pragi, glavnem mestu češko-slovaške republike. S sejmom so združene tudi druge razstave gospodarske vrste.

Cene na goriškem trgu. Krompir 30—40; paradizniki 20—30, češnje 160—190, grozdje 100—160, hruške 80—130, jabolko 50—90, gobe 300—450.

Po čem je lira?

Dne 10. septembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 30.15 L.
za 100 č. kron — 68.30 L.
za 100 avstr. kron — 3.20 st.
za 1 dolar — 22.75 L.
za 1 funt — 101.60 L.
za 100 fr. frankov 120.25 L.

Zakaj je vlada odnehala.

Razlastitveni zakon je vlada torej preklicala. Kmet je spet gospodar hiše in zemlje. On sme spet drva sekati in zidati. O borbi proti zakonu smo izvedeli še te podrobnosti. Goriško politično društvo «Edinost» je sklicalo koj po objavi dekreta sejo ter je sklenilo najostrejši boj zoper dekret. Dr. Wilfan se je pridružil akciji nemške ljudske stranke ter dr. Besednjaka. Vse naše časopise — od dnevnika do tednika — je vodilo boj zoper dekret. Laški advokatje so tudi protestirali, takisto nekateri laški časniki. Nemška poslanca sta vložila protest; pred tem pa je poslanec Besednjak vložil na vlado nujno interpelacijo, ki je bila tako temeljita, da ji vlada — ni znala odgovoriti. — S tem dekretom in preklicem si vlada vsekar ni povečala svojega ugleda v primorskem ljudstvu.

Velika nesreča.

V nedeljo 7. septembra, ko so se vršile v sedežu fašistovskega krožka v Firenci priprave za sprevod po mestu ob priliki zbiranja fašistovskih čet, je nenadoma s strašnim pokom razpočil zaboj. Na mestu je bil takoj mrtev en četnik ter smrtno ranjen drugi, ki je zvečer umrl v bolnišnici. Ranjenih je bilo poleg tega še pet fašistov, med njimi tudi neka gospodična v črni srajci. Po mestu se je takoj pomotoma razširila vest, da je bil izvršen bombni napad, pa je bil samo nasrečen slučaj.

V prvi vrsti ljubim svoj narod.

Mussolini je v svojem govoru pri rudarjih v Monte Amiata med drugim izgovoril tudi te besede: «Pred vsem ste vi Italijani in jaz izjavljam, da v prvi vrsti ljubim Italijane in potem šele hranim «nekoliko ljubezni» za vse druge narode na zemlji!» Ta izjava je zelo poučna in vredna, da ljudje o njej premisljujejo. Tudi Slovenci moramo najpoprej ljubiti svoj narod, potem druge. To nas uči sam Mussolini.

Za smeh.

Trda glava. Oskrbnik: «Gospod Arko, konj je udaril kočijaža naravnost v čelo!» Gospodar: «Jojmene, ali je mrtev?» Oskrbnik: «Ne, gospod, toda konj je zdaj šepast.»

Tujec: «Kako je krasna ta vila! Ali prebivajo ljudje notri?» Domačin: «Ne, to je samo za gospode.»

Pride zvečer v gostilno, kjer je bil domač, pa se nobenega od običajnih gostov ni notri. Pa vpraša natakarja: «Ni se nobenega bedaka tukaj?» — «Ne», gospod doktor, odvrne oni, «nocoj ste vi prvi.»

Stiskalnice za grozdje, Mlini za grozdje, Mlini za jabolka, Plugi, Brane, Slamorenice, Reporenice, Sesalke za gnojico;

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih in obrtnijskih strojev.

Ing. Righi & Vidovich

Trst, via Sanità St. 8 (vokal via Porporella)

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh s prejema za vsa zobozdravniška in zobolohiška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria) od 9-12 in od 3-5.

A. DELLA SAVIA & Co.

Trst. Via Ghenga 3, telefon 10-37 edini razprodajalec vina

OPOLLO

pristnega domačega pridelka z atoka

LASTOVO, DALMACIJA

Dostavlja se brezplačno na dom v sodčih in pletenkah.

Za preprodajalce znižane cene

Velika skladišča

steklenine, porcelana, zemljenega, blaga, šipra, stavbe in emailirane kuhinjske posode

Eska živna zaloga za Julijsko Benečijo

Zemljenega, belega in dekoriranega posodja „Anelli“. — Zemljene kuhinjske posode „Vulcania“. — Konservnih vaz za vkuhanje sadja „Weck“.

Debiasio & Domenis - Trst

Pisarne in skladišča: Via Coroneo 13 In v prosti luki mag. št. 2 priti. vrata 15

Dr. Ettore D'Ossvaldo

GORICA

Corso Verdi 24 (Trgovski dom).

Specialist za očesne bolezni

Perfekcioniran na dunajski kliniki.

Ordinira od 10-12 in od 3-4.

MALI OGLASI

MEHANIČNA DELAVNICA NA OPCINAH ima v zalogi kolesa, šivalne troje ter vse v to stroko spadajoče predmete po konkurenčnih cenah. — Uljudno se priporoča: JOSIP OSTROUŠKA.

ČEVČLJARSKA DELAVNICA ALOJZ COLJA V SEŽANI. Največja izbira vsakovrstnih čevljev in sandalov za moške, ženske in otroke, kakor tudi vojaških čevljev po Lir 25.—.

Na prodaj je izvrstno belo vino, v Dekaniji pri Kopru št. 137. Cena po dogovoru za 4 do 5 hl.

Kaj nam z dežele pišejo

KORTE.

Kakor je več župnij v naši tržaško-koprski škofiji brez duhovnika, je tudi nas v Kortah doletelo, da smo brez njega že 6 mesecev, odkar nas je zapustil gospod Jožef Glažar, ki ga bomo imeli še dolgo v spominu zaradi njegovih lepih nauk in njegove točnosti. Bog ga živi še mnogo let tam v Sežani. Našo faro sedaj upravlja g. Rudolf Brnobič, župni upravitelj v Šmarjah, toda le s težavo radi velike oddaljenosti. Prejšnjo nedeljo smo sklicali vkup vse gospodaje in smo sklenili ter napravili zapisnik, da prihodnjemu župniku zboljšamo plačo za 1800 lir na leto poleg državne plače. Zato upamo, da nam škofija kmalu pošlje novega gospoda, zmožnega domačega jezika.

Iz JELŠAN.

V četrtek dne 4. septembra je prišel v našo starodavno župnijo Prezvišeni tržaški vladika dr. Alojzij Fogar. Ze dolgo nismo videli škofa v svoji sredi, zato smo se veselili njegovega prihoda. Sprejeli smo ga karmo slovesno. Pričakal ga je g. dekan Hušo z zbranimi birmanci, župan Hrabar z občinskimi odbori, ognjegasci, tamburaško društvo, orožništvo v veliki paradi in velika množica ljudstva. Zvočenje in pokanje topičev je povečevalo slovesnost. Mlada deklica je v lepem nagovoru pozdravila Prezvišene in mu poklonila šopek cvetic. S svojim prijaznim vedenjem si je škof takoj osvojil vsa srca: vse ljudstvo ga je z odkritosrčnim navdušenjem sprejemalo in pozdravljalo. Zvečer so mu

tamburaši priredili podoknico, ki ga je močno razveselila.

Tako časti naše dobro slovensko ljudstvo svojega škofa, čeprav je po rodu Italijan. Ljudstvo hitro spozna, kdo mu je odkrito naklonjen in dobrohoten. Ljudstvo čuti, da škof ne dela razlike med gospodujočimi in podjarmljenimi, ampak da prihaja kot knez miru in delivec Kristusovih skrivnosti, kot zastopnik tiste Cerkve, ki ne proglašča druge asimilacije razen te, da bi vsi »dorastli v polnost Kristusove postave«.

Petek je škof porabil za oddih, v soboto se je podal na birmovanje in vizitacijo v Podgraje, v nedeljo pa je bila birma v Jelšanah. Birmancev je bilo okoli 350. Prihajali so tudi z Mun. Vladal je ves čas lep red. Zvečer so tamburaši vnovič napravili škofu podoknico. Vsa slovesnost je prav lepo izpadla.

Iz ŠEMPOLAJA.

«Delo» je napadlo našega gostilničarja Ivana Grudna. Naj vam ta dogodek pravilno popišem. Dne 24. avgusta je prišla neka tuja oseba v to gostilno, ni se zanimala za prenočišče, ampak za družbo in razgovor. Považljivega k miži je tujec postal kmalu govorca vseh. Razpravljal je zgodovino Lenina in kazal list «Delo». V žepu je imel še druge časnike, morda tudi «Novo dobo», ki naj bi mu služila v nasprotjem slučaju. Ko je prišla policijska ura, se eden izmed družbe oglasi in vpraša gostilničarja, če ima prenočišče za tujca. Gostilničar mu je rekel,

da ob tej uri ne sprejme neznanega človeka. To je vsa tista krivica, o kateri «Delo» razpisuje. Zagovorniki one neznane osebe je vaščan, predstavljaj se je za komunisto, pred letom dni pa je bil zvest snopar. «Delo» zmerja Grudna z »buržujem«, hkratu pa mu očita, da hodi delat v kamnolom in odjedat kruh drugim ljudem. Dopisnik bi moral prej premisliti, predno je tak bedast očitek — del na papir. «Buržuji» pač ne hodijo v kamnolom za zabavo osem ur mahat pet kilogramov težko železo. Na to vižo bo vsak delavski trpin »buržuji« samo če se zameri kakemu agitatorju. Kar se pa tiče grabežljivosti in sleparije, naj se dopisnik sramuje, da brez dokazov blati svojega bližnjega. Naj prinese dokaze, drugače je obreklivec.

N. V.

Naša pošta.

Kanada. — Za Kanado je angleški konzulat v Trstu, Via Gabriele d'Annunzio 2. Za potovanje v Kanado morate imeti od tam vpoklicni list, to je

delovno pogodbo. Pogodba mora biti potrjena od italijanskega izseljeniškega nadzorstva v Ottawi.

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.

Dajajte prednost

Pivu „Dormisch“

Zaloga v Sežani pri g. Ante Starč

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

ob nedeljah od 10-12

Čevljarnica **FORCESSIN**

Je najboljša zaloga z dobrim blagom.

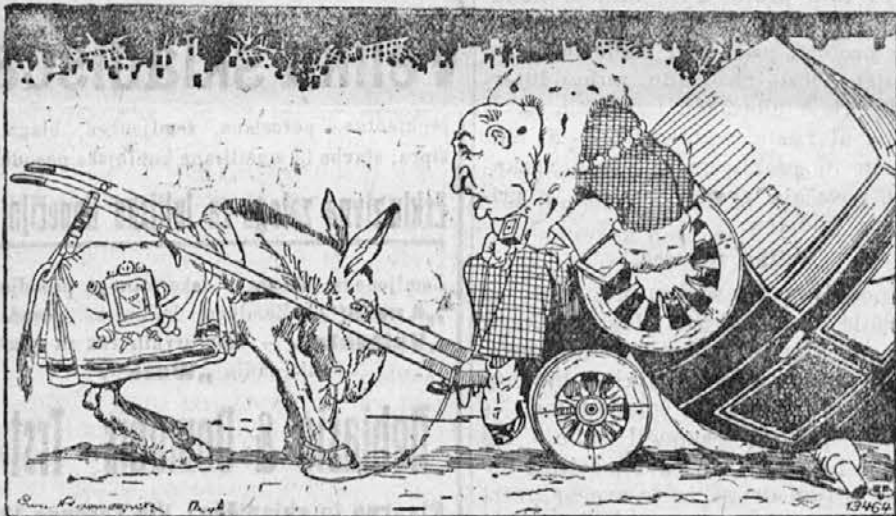
Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Pleši, pleši, črni kos!
Kako bom plesal, ker sem bos?
Pojdi po čevlje do Forcessina.
Noben v Trstu tako finih nima.
Se jutri do njega poletim.
Poceni in dobro pri njem dobim

Čevljarnica **FORCESSIN**

Revolucija milega naroda.

Slika kaže narodno-naprednega prvoboritelja, ki «fura» polomljeno organizacijo. Osel, to je slovensko ljudstvo, je doslej poslušal, ubogal. Kar hkrati pa je osel odprl oči. Pomislil je: «Lej, lej, per tednov pred volitvami se gospodje iz Trsta razletijo kakor šurki po deželi ter pridigajo o milem narodu. Po volitvah pa jih ni na spregled. Potem rešujejo mili narod v pisarnah, raču-

najo za pravde tisočake, za par podpisov stotake, popoldne se rešuje narod v kavarnah.» Tako je osel študiral, nato se je obrnil ter se punta prvoboritelju: Noče naprej. Da je to res, nam dokazuje ljudstvo pri Sv. Ivanu, v Rojano in drugih trdnjavah, ki so jih imeli tržaški gospodje pred vojno v zakupu, a so jih aprila pri volitvah pustile na cedilu.

POZOR!

POZOR!

Slavnemu občinstvu priporočam svojo

bogato zalogo kuriva: oglja, drvi in petroleja

TRST - Via del Bosco št. 10 - TRST

CENE ZMERNE.

KAREL BABIČ, lastnik.

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 9.—13. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom.

Slovencem 20% popusta. - Delo zjamčeno

EGIDIJ SCHIFFLIN, koncesijonirani zobotehnik.

Andrej Purič Kovaški mojster
TRST
Via Medla št. 6
Izvršuje
Vsakovrstna stavbena dela. - Zelezne
ograde in omrežja - Takojšnja izvršitev.
Štedilniki vseh vrst. Izdeluje tudi
Zelezne roletes.

PODRUŽNICA

„Ljubljanske kreditne banke“ v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

CENTRALA: LJUBLJANA

Delniška glavnica: Din 50.000.000.

Rezerva: Din 10.000.000.

PODRUŽNICE: Brežice, Črnomelj Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obreštuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

— Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.